

ЗА ИСТОРИЯТА НА ЦИГАНИТЕ/РОМИТЕ В БЪЛГАРИЯ (1878-1944 Г.)

Благовест Нягулов

Институт по история при БАН

Както показва и програмата на конференцията, циганите/ромите¹ в България трябва да бъдат обект на интердисциплинарно проучване. В действителност досега тази етническа група, която има екзотична традиционна култура и сериозни проблеми с вписването си в изискванията на модерното общество, е била обект на изследвания преди всичко за етнологзи, филолози, през последните години — за социолози, но не и за историци. Има немалко причини за липсата на такъв интерес сред историческата гилдия, но аз бих обърнал внимание специално на две, които са свързани с доскорошните характеристики на историческата наука в страната. На първо място, това е етнонационалната доминация в историографията (“призована” от националната държава да аргументира и брани националните интереси), която или изключваше проучванията върху миналото на малцинствените групи в страната, или ги представяше бегло и пречупени през призмата на българския етнически национализъм. На второ място, става дума за преобладаващата ориентация на историците към политическата история, която водеше до загърбване на тематиката и подходите на развитата на Запад социална история. А точно в нейния обseg се вмести като че ли по-добре проблематиката на лишения на пръв поглед от собствена история цигански етнос. Това се потвърждава и от факта, че социалната интеграция на ромите, която е тема и на настоящата конференция, се оказва несъмнено най-важният съвременен проблем, свързан с тази общност — поне от гледна точка на държавата и науката.

¹ Източник: Преброяване на населението, и жилищния фонд и земеделските стопанства през 2001. Т. 1, Население, кн. 1. Демографски и социални характеристики на населението. С., НСИ, 2004, с. 129.